

УДК 338.439.02:330.522

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-15>

РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

А. В. ШИНЬКОВИЧкандидат економічних наук,
Державний торговельно-економічний університет

Анотація. *Мета статті* полягає у розробці та обґрунтуванні нового методологічного комплексного мультимодульного підходу до виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання, що враховує нові виклики та реалії сьогодення. **Методика дослідження.** *Досягнення поставленої у статті мети здійснено за допомогою таких методів дослідження:* логічного узагальнення та наукової абстракції, структурного аналізу, аналітичного методу. **Результати.** *Уточнено взаємозв'язок та відмінності між поняттями невизначеності, ризиків та загроз, викрито основні ризики та загрози у системі державного регулювання України, які мають вагомий вплив на продовольчу безпеку, акцентовано, що ці ризики та загрози взаємопов'язані та можуть посилювати один одного. Виявлено чинники що породжують окреслені ризики та загрози продовольчої безпеки в системі державного регулювання в нових реаліях сьогодення. Практична значущість результатів дослідження.* Розроблено новий методологічний комплексний мультимодульний підхід до виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання, що враховує нові виклики та реалії сьогодення, який опирається на наступні наукові модулі: аналізу ланцюга постачання, сценарного аналізу, кількісного та якісного аналізу ризиків. Окреслено рекомендації для системи державного регулювання у контексті виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки.

Ключові слова: продовольча безпека, система державного регулювання, ризики, загрози, методологічний вимір, управління розвитком сільських територій, галузева політика, аграрна політика.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Розгляд методологічного виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання вважаємо на часі, оскільки повномасштабна війна з росією призвела до значних руйнувань сільськогосподарської інфраструктури, ускладнення логістики, мінування полів та вимушеної міграції населення, що безпосередньо впливає на обсяги виробництва, зберігання та постачання продовольства. Водночас, обмеження та блокування морських шляхів експорту української агропродукції створює критичні проблеми з реалізацією надлишків зерна, олійних культур та іншої продукції, що призводить до зниження цін та збитків для виробників, війна спричинила перебої в міжнародній торгівлі, зокрема, з постачанням енергоносіїв та добрив, що є критично важливим для сільського господарства. Крім того, війна та пов'язані з нею економічні наслідки призвели до інфляції й значного зростання цін на продовольство як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках, що ставить під загрозу доступність продуктів харчування для найбільш вразливих верств населення, оскільки війна та економічна криза призвели до збільшення кількості людей, які живуть за межею бідності, та поглиблення нерівності в доступі до продовольства, а внутрішня та зовнішня міграція населення, спричинена війною, створює додатковий тиск на продовольчі системи в регіонах, які приймають

переселенців. Невизначеність, ризики та економічна нестабільність призводять до скорочення інвестицій у продовольчу сферу, що негативно впливає на її довгостроковий розвиток. Наразі, Україна все частіше стикається з екстремальними погодними явищами, такими як посухи, повені, град, заморозки, які завдають значної шкоди сільськогосподарським культурам та призводять до втрат урожаю, інтенсивне сільське господарство та неправильне використання земельних ресурсів призводять до деградації ґрунтів, зниження їх родючості та збільшення ризику ерозії. І, нарешті, відсутність ефективного механізму прогнозування та реагування на надзвичайні ситуації, недостатня розвиненість системи моніторингу, прогнозування та раннього попередження про загрози продовольчій безпеці ускладнює своєчасне реагування на кризи, недостатня прозорість та ефективність розподілу державних коштів, спрямованих на підтримку сільського господарства та забезпечення продовольчої безпеки, знижує їх вплив на реальний стан справ, а корупційні схеми та тіньова економіка в аграрному секторі призводять до втрат бюджетних коштів, зловживань та нерівної конкуренції. Все вищезазначене, підтверджує актуальність та доцільність розгляду методологічного виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різні методологічні аспекти ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі дер-

жавного регулювання глибоко досліджувало багато учених, серед них слід згадати таких, як: Гладій М.В., Лузан Ю.Я. [1], О.Гудзь [2], Зеліско Н., Маркович Н., Васирина О. [3], Базиліук Я. Б. [4], Каїра Л. Г. [5], Курман Т.В. [6], Погорєлова О. В. [7], Попович О. П. [8], Сиротюк Г. В. [9], Скрипчук П. М., Хоменко А. Є. [10], Тіхонова Н.О. [11] та інші. Водночас, зауважимо, що принципово нові реалії, пов'язані з агресивною війною, що спровокували генерування нових ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання вимагають глибокого наукового осмислення та розробки нових методологічних підходів до їх виміру, що й підкріплює цінність нашої наукової розвідки.

Формування цілей статті (постановка завдання). Розробити новий методологічний комплексний мультимодульний підхід до виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання, що враховує нові виклики та реалії сьогодення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Враховуючи, виклики сьогодення, продовольча безпека, має архіважливе значення, оскільки „продовольча безпека – це стан економіки, за якого забезпечується продовольча незалежність країни, гарантовані фізична, економічна і соціальна доступність населення до достатньої кількості поживної і безпечної їжі, відповідно до рекомендованих раціону та норм харчування [3, с. 6]. А, «підтримання відповідного рівня продовольчої безпеки будь-якої країни завжди супроводжується загрозами та ризиками втрати продовольчої незалежності» [5]. Більшість науковців, погоджуються, що «ризики та загрози, пов'язані з формуванням сталого розвитку підприємництва в умовах гарантування продовольчої безпеки, становлять суттєві виклики, що вимагають належної уваги та системного підходу до їх вирішення» [8, с. 255].

Цікаво, що поняття невизначеності, ризиків та загроз тісно взаємопов'язані, але мають різні значення. Так, невизначеність (Uncertainty), передбачає відсутність повної інформації щодо майбутніх подій, умов та наслідків, тобто, невизначеність означає, що не можливо точно передбачити, що станеться. Водночас, саме невизначеність є основою для генерування ризиків і загроз, оскільки, якщо б люди точно знали, що відбудеться, не було б ні ризиків, ні загроз, так, є невизначеність воєнних дій, економічної ситуації в країні, зміна клімату, поява нових технологій, «росія знищила глобальну архітектуру безпеки й завдала потужного удару по міжнародних відносинах, що в результаті неминуче призведе до глобальної продовольчої кризи» [3, с. 6].

Ризик завжди виникає в умовах невизначеності, він оцінюється, враховуючи ймовірність

настання певних подій та їх потенційні наслідки. Ризик (Risk) – це можливість того, що подія або дія матиме негативний вплив на цілі й завдання, тобто ризик характеризується як ймовірністю виникнення негативної події, так і потенційним впливом цієї події (тобто збитками або втратами). Наголосимо, що ризик може бути позитивним (можливість отримання вигоди) або негативним (можливість втрати), так, «ризик продовольчої безпеки пов'язаний з можливістю негативних змін рівня безпеки: чим ймовірнішою є можливість несприятливих зрушень, тим вищий рівень ризику» [5].

Водночас, загроза виступає джерелом ризику і конкретною формою ризику, яка має негативний вплив, тобто, загроза (Threat) – це потенційна причина негативної події або впливу, яка може завдати шкоди, це чинник, який може призвести до небажаних наслідків, наприклад, загроза кібератаки на комп'ютерну систему, загроза повені внаслідок прориву дамби, загроза банкрутства компанії тощо.

Розуміння взаємозв'язку та відмінностей між поняттями невизначеності, ризиків та загроз, вважаємо надзвичайно важливим для їх ідентифікації, об'єктивного виміру та ефективного управління ризиками, оскільки аналіз загроз дозволяє оцінити ризики, а управління ризиками допомагає мінімізувати негативні наслідки невизначеності.

Ми погоджуємось, що «проблема продовольчої безпеки не має кон'юнктурного характеру, вона буде існувати доти, доки існуватиме держава» [5]. Дослідники викриваючи ризики та загрози продовольчої безпеки, стверджують, що «політичні конфлікти та воєнні дії можуть мати негативний вплив на сільське господарство та продовольчий сектор через руйнування інфраструктури, знищення посівів, переміщення населення та обмеження доступу до ресурсів» [1, с. 18–19], «основними визначальними чинниками сучасних тенденцій щодо формування продовольчого потенціалу є конфлікти та війни, світові пандемії (COVID-19), мінливість клімату та екстремальні його прояви, уповільнення економічного зростання та економічні спади, політика у сфері харчування» [7].

«Серед потенційних ризиків виділяють ризики зниження обсягів виробництва продуктів харчування та сільськогосподарської сировини, ринкові ризики підвищення цін на продовольство із урахуванням темпів росту доходів домогосподарств, ризики зміни структури споживання у бік дисбалансу раціону, ризики зниження реальних доходів населення» [10, с. 101]. Не обходять осторонь науковці і кліматичні ризики й загрози, «посухи, можуть призвести до зниження врожайності та збільшення суші у ґрунтах, що впливає на якість і доступність сільськогосподарських культур. З іншого боку, повені та зсуви можуть зруйнувати

врожаї та пошкодити інфраструктуру сільськогосподарських підприємств» [6, с. 122].

До ризиків та загроз продовольчої безпеки часто відносять «недосконалість системи контролю якості; зниження купівельної спроможності населення; незбалансоване споживання населенням продуктів харчування; зростання цін на сільськогосподарську продукцію; низький рівень споживання продуктів тваринного походження і збитковість тваринництва; залежність від імпорту за окремими продуктами харчування тощо» [9, с.64]. А в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, додаються ще й нові ризики й загрози: «розумні» пристрої та інноваційні послуги можуть спровокувати непередбачені негативні наслідки та появу специфічних надскладних загроз (крадіжка інформації, збої комунікацій та цілих виробничих комплексів і логістичних ланцюгів) [2]. Загалом, дослідники, обґрунтовують, що «у 2024 р. загрози у сфері продовольчої безпеки залишаються відчутними за збереження воєнних ризиків, значної частки замінованих та забруднених земель та на тлі фінансових та кадрових проблем» [4, с. 61].

Опираючись на наукові публікації [1 – 11] та власні дослідження, окреслимо у системі державного регулювання України вплив на продовольчу безпеку основних ризиків та загроз:

військова агресія росії, це, безумовно, найбільша загроза, оскільки війна призводить до руйнування інфраструктури, полів, тваринницьких ферм, логістичних ланцюгів, що унеможливає виробництво, зберігання та доставку продовольства, а, заміновані території роблять неможливим обробіток землі в багатьох регіонах;

інфляція, девальвація гривні, обмежений доступ до кредитів та високі ціни на енергоносії суттєво впливають на собівартість виробництва сільськогосподарської продукції та знижують купівельну спроможність населення;

зміна клімату, стихійні лиха, посухи, повені, заморозки та інші екстремальні погодні умови призводять до втрат врожаю та зниження продуктивності сільського господарства;

небезпечні захворювання рослин та тварин, оскільки спалахи хвороб призводять до часткового знищення посівів та поголів'я, що суттєво впливає на обсяги виробництва;

недостатня диверсифікація сільського господарства, орієнтація на вирощування обмеженого переліку культур (наприклад, зернових та олійних) робить продовольчу сферу вразливою до змін світового попиту та цін;

залежність від імпорту певних видів продовольства та матеріалів (насіння, добрива, засоби захисту рослин) робить країну вразливою до зовнішніх чинників, таких як зміни цін на світових ринках та торгівлі обмеження;

зношеність інфраструктури, застаріла техніка, недостатній рівень розвитку логістичних ланцюгів (зберігання, транспортування) призводять до втрат продукції та підвищення витрат;

відтік молоді з села, недостатня кількість кваліфікованих кадрів (агрономів, ветеринарів та інших фахівців) у сільському господарстві негативно впливає на продуктивність;

нераціональне використання земельних ресурсів, виснаження ґрунтів, ерозія, забруднення пестицидами та іншими хімікатами знижують родючість землі та її здатність забезпечувати високі врожаї;

надмірна бюрократія, корупція, відсутність прозорості у розподілі державних субсидій та підтримки, а також непередбачувана регуляторна політика стримують розвиток продовольчої сфери;

зловживання у сфері земельних ресурсів (рейдерство, тіньовий ринок землі), зумовлюють генерування додаткових ризиків та загроз.

Акцентуємо, що ці ризики та загрози взаємопов'язані та можуть посилювати один одного. Для забезпечення продовольчої безпеки України необхідно комплексно підходити до їх виміру, що сприятиме впровадженню ефективних механізмів державного регулювання, підтримки сільськогосподарських виробників та розвитку інфраструктури.

Чинниками що породжують окреслені ризики та загрози продовольчої безпеки в системі державного регулювання в нових реаліях сьогодення, є:

політична нестабільність та корупція, непрозорість у прийнятті рішень, лобіювання інтересів окремих груп, недосконалість законодавства створюють умови для зловживань у продовольчій сфері.

недостатній контроль за якістю продукції, використанням земельних ресурсів, дотриманням екологічних норм призводить до негативних наслідків для продовольчої безпеки;

низький рівень впровадження інновацій та сучасних технологій у сільське господарство, недостатнє фінансування наукових досліджень стримують розвиток продовольчої сфери;

відсутність стратегічного планування, чітких цілей та пріоритетів, нехтування прогнозами й планами розвитку продовольчої сфери роблять систему державного регулювання неефективною;

недостатня співпраця, відсутність діалогу та партнерства між державними органами та бізнесом ускладнює вирішення проблем та реалізацію спільних проектів.

Вимір впливу ризиків та загроз на продовольчу безпеку в системі державного регулювання є складним багаторівневим процесом, який потребує методологічного комплексного мультимодуль-

ного підходу та охоплює наступні наукові модулі, яким притаманні свої переваги та недоліки. Розглянемо їх.

Науковий модуль аналізу ланцюга постачання (Supply Chain Analysis) передбачає дослідження усього ланцюга постачання продовольства, від виробництва сировини до кінцевого споживача, для виявлення вразливих місць, де ризики та загрози мають найбільший вплив. Його перевагами вважається комплексний розгляд всієї системи продовольчого забезпечення, що дозволяє виявити „вузькі місця” й критичні точки залежності та сприяє розробці цільових заходів для зниження ризиків на кожному етапі. Його недоліками є, те що він потребує значних зусиль та ресурсів для збору й аналізу даних, складність інтеграції неоднорідної інформації з різних джерел та рівнів продовольчого ланцюга, більше фокусується на економічних аспектах, не враховуючи соціальні й екологічні чинники.

Науковий модуль сценарного аналізу (Scenario Analysis), передбачає розробку декількох можливих сценаріїв майбутнього, що враховують різні ризики та загрози, такі як зміни клімату, економічні кризи, політичну нестабільність, епідемії тощо, і оцінюється їх потенційний вплив за кожним сценарієм на продовольчу безпеку. Його перевагами вважається, те що він враховує невідомість та передбачає можливі наслідки різних подій, сприяє розробці адаптивних стратегій, що можуть бути використані в різних ситуаціях та формує платформу для планування дорожньої карти на випадок надзвичайних ситуацій. Його недоліками є, те що якість аналізу залежить від точності та реалістичності розроблених сценаріїв, складність оцінки ймовірності кожного сценарію, через що результати можуть бути суб'єктивними та залежати від експертних оцінок.

Науковий модуль кількісного аналізу ризиків (Quantitative Risk Analysis), ґрунтується на використанні математичних моделей та статистичних методів для оцінки ймовірності виникнення ризиків й загроз та їх потенційного впливу на продовольчу безпеку, передбачає використання таких інструментів, як аналіз чутливості, моделювання Монте-Карло тощо. Його перевагами вважається, об'єктивність та наукова обґрунтованість оцінки ризиків та загроз, що дозволяє кількісно виміряти вплив ризиків на ключові показники продовольчої безпеки та ранжувати ризики й загрози за їхньою важливістю та пріоритетністю. Його недоліками є те, що потребує велику кількість даних та ґрунтовних аналітичних навичок, і моделі часто спрощують та не враховуються усі чинники, що впливають на продовольчу безпеку, через що результати є чутливими до неточностей вхідних даних.

Науковий модуль якісного аналізу ризиків (Qualitative Risk Analysis), використовує ек-

спертні оцінки, опитування, фокус-груп та інші якісні методи для ідентифікації та оцінки ризиків й загроз, акцентується увага на розумінні причин та наслідків ризиків й загроз, а також на розробці стратегій управління ними. Його перевагами вважається те що він відносно простий та швидкий у застосуванні, враховує широкий спектр чинників, включаючи соціальні, політичні та екологічні й забезпечує глибоке розуміння контексту та специфіки ризиків й загроз продовольчої безпеки. Його недоліками є суб'єктивність результатів, оскільки вони залежать від експертних оцінок, складність кількісного виміру впливу ризиків й загроз, труднощі щодо узгодження різних точок зору та досягнення консенсусу.

Таким чином, використання такого методологічного комплексного мультимодульного підходу, що комбінує означені наукові модулі з їх перевагами та недоліками дозволяє отримати більш повну та об'єктивну оцінку впливу ризиків та загроз на продовольчу безпеку, при цьому важливо враховувати специфіку конкретної ситуації, наявні ресурси та цілі методологічного виміру.

Водночас, доцільно обрати індикатори продовольчої безпеки (Food Security Indicators), що допоможуть здійснювати систематичний моніторинг та діагностику ключових показників, що характеризують стан продовольчої безпеки, таких як наявність продовольства, доступність, стабільність та використання. Зауважимо, що складно встановити причинно-наслідкові зв'язки між змінами індикаторів та конкретними ризиками й загрозами, тому вибір індикаторів залежить від визначеної мети та завдань.

Рекомендаціями для системи державного регулювання у контексті виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки можуть бути:

- інтеграція оцінки ризиків та загроз продовольчій безпеці в процес розробки та реалізації стратегій і політики;

- створення системи моніторингу та раннього попередження про ризики й загрози продовольчої безпеки;

- забезпечення обміну інформацією та координації між різними державними органами, бізнесом та громадськістю;

- інвестування в наукові дослідження та розвиток аналітичних інструментів;

- розробка стратегії адаптації до змін клімату та інших глобальних викликів.

Враховуючи ці рекомендації, система державного регулювання зможе ефективніше реагувати на ризики та загрози, забезпечуючи стабільність та стійкість продовольчої безпеки країни.

Таким чином, доходимо переконання, що вимір впливу ризиків та загроз на продовольчу безпеку в системі державного регулювання за розробленим

методологічним комплексним мультимодульним підходом є доцільним, оскільки дозволяє:

ідентифікувати й оцінити ключові ризики та загрози;

розробити ефективні механізми прогнозування, запобігання та реагування на кризи;

удосконалити систему державного регулювання та підтримку сільського господарства;

забезпечити продовольчу безпеку населення України в умовах війни та економічної нестабільності;

сприяти сталому розвитку аграрного сектору та підвищенню його конкурентоспроможності на міжнародних ринках.

Тобто, використання комплексного мультимодульного підходу для виміру ризиків та загроз продовольчій безпеці в системі державного регулювання є необхідною умовою для забезпечення стабільного та безпечного розвитку України.

Висновок із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. У статті уточнено взаємозв'язок та відмінності між поняттями невизначеності, ризиків та загроз, викрито основні ризики та загрози у системі державного регулювання України, які мають вагомий вплив на продовольчу безпеку, акцентовано, що ці ризики та загрози взаємопов'язані та можуть посилювати один одного. Наголошено, що для забезпечення продовольчої безпеки України необхідно комплексно підходити до їх виміру, що сприятиме впровадженню ефективних механізмів державного регулювання, підтримки сільськогосподарських виробників та розвитку інф-

раструктури. Виявлено чинники що породжують окреслені ризики та загрози продовольчої безпеки в системі державного регулювання в нових реаліях сьогодення. Розроблено новий методологічний комплексний мультимодульний підхід до виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки в системі державного регулювання, що враховує нові виклики та реалії сьогодення, який опирається на наступні наукові модулі, яким притаманні свої переваги та недоліки: аналізу ланцюга постачання, сценарного аналізу, кількісного та якісного аналізу ризиків. Підкреслено, що використання такого методологічного комплексного мультимодульного підходу, що комбінує означені наукові модулі дозволяє отримати більш повну та об'єктивну оцінку впливу ризиків та загроз на продовольчу безпеку, при цьому важливо враховувати специфіку конкретної ситуації, наявні ресурси та цілі методологічного виміру. Водночас, доцільно обрати індикатори продовольчої безпеки, що допоможуть здійснювати систематичний моніторинг та діагностику ключових показників, що характеризують стан продовольчої безпеки, таких як наявність продовольства, доступність, стабільність та використання. Окреслено рекомендації для системи державного регулювання у контексті виміру ризиків та загроз продовольчої безпеки. Враховуючи ці рекомендації, система державного регулювання зможе ідентифікувати й оцінити ключові ризики та загрози, удосконалити систему державного регулювання, ефективніше реагувати на ризики та загрози, забезпечуючи стабільність та стійкість продовольчої безпеки країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Аграрні трансформації та селянські господарства в системі продовольчої безпеки України. *Економіка АПК*. 2020. № 5. С. 6–21.
2. Гудзь О. Є. Розвиток страхування: нові інструменти та методи управління ризиками в цифровій економіці. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 3 (29). С. 12–19.
3. Зеліско Н., Маркович Н., Василина О. Оцінка ризиків продовольчої безпеки України в умовах воєнного стану. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15, № 1-2. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2022.01-02.003>
4. Економічна безпека України в умовах довготривалої війни. Експертно-аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2024. 71 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.08>
5. Каїра Л. Г. Ризики та загрози формування продовольчої безпеки. *Проблеми формування продовольчих систем: матеріали круглого столу*. Київ : НУХТ, 2021. С. 25–28.
6. Курман Т. В. Агробізнес та продовольча безпека: загрози та проблеми правового забезпечення в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 122–126.
7. Погорелова О. В. Визначальні детермінанти сучасних тенденцій формування продовольчого потенціалу. *Агросвіт*. 2022. № 7–8. С. 36–46.
8. Попович О. П. Ризики та загрози формування сталого розвитку підприємництва в умовах забезпечення продовольчої безпеки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 254–259.
9. Сиротюк Г. В. *Продовольча безпека – складова економічної безпеки країни: матеріали круглого столу*. Львівський НАУ. Львів, 2020. С. 64–67.
10. Скрипчук П. М., Хоменко А. Є. Концептуальні засади продовольчої безпеки національних економік. *Actual problems of international relations*. Release 119. Part I. Київ. 2014. С. 96–106.
11. Тіхонова Н. О. Продовольча безпека держави: загрози та перспективи. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2014. Випуск 8 ч. 4. С. 46–50.

REFERENCES

1. Hladii, M. V. & Luzan, Yu. Ia. (2020). Ahrarni transformatsii ta selianski hospodarstva v systemi prodovolchoi bezpeky Ukrainy [Agrarian transformations and peasant farms in the food security system of Ukraine]. *Ekonomika APK*, 5, 6–21 [in Ukrainian].
2. Hudz, O. Ie. (2019). Rozvytok strakhuvannia: novi instrumenty ta metody upravlinnia ryzykamy v tsyfrovii ekonomitsi [Insurance Development: New Tools and Methods for Risk Management in the Digital Economy]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, 3 (29), 12–19 [in Ukrainian].
3. Zelisko, N. I., Markovych, N. M. & Vasylyna, O. R. (2022). Otsinka ryzykiv prodovolchoi bezpeky Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Assessment of food security risks in Ukraine under martial law]. *Ahrarna ekonomika*. T. 15, No 1-2. Pp. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2022.01-02.003> [in Ukrainian].
4. Ekonomichna bezpeka Ukrainy v umovakh dovyhotryvaloi viiny [Economic security of Ukraine in the conditions of a long-term war] (2024). Ekspertno-analitychna dopovid. Kyiv. NISD. 71 p. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.08> [in Ukrainian].
5. Kaira, L. H. (2021). Ryzyky ta zahrozy formuvannia prodovolchoi bezpeky [Risks and threats to food security]. *Problemy formuvannia prodovolchyykh system: materialy kruhloho stolu*, Kyiv: NUKhT, 25–28 [in Ukrainian].
6. Kurman, T. V. (2022). Ahrobiznes ta prodovolcha bezpeka: zahrozy ta problemy pravovoho zabezpechennia v umovakh voiennoho stanu [Agribusiness and food security: threats and problems of legal support under martial law]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 3, 122–126 [in Ukrainian].
7. Pohorielova, O. V. (2022). Vyznachalni determinanty suchasnykh tendentsii formuvannia prodovolchoho potentsialu [Key determinants of current trends in the formation of food potential]. *Ahrosvit*, 7–8, 36–46 [in Ukrainian].
8. Popovych, O. P. (2023). Ryzyky ta zahrozy formuvannia staloho rozvytku pidpriiemnytstva v umovakh zabezpechennia prodovolchoi bezpeky [Risks and threats to the formation of sustainable entrepreneurship development in the context of ensuring food security]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, Tom 8, 2, 254–259. [in Ukrainian]
9. Syrotiuk, H. V. (2020). *Prodovolcha bezpeka – skladova ekonomichnoi bezpeky krainy* [Food security is a component of a country's economic security]: materialy kruhloho stolu. Lvivskyi NAU. Lviv. 2020, 64–67 [in Ukrainian].
10. Skrypchuk, P. M. & Khomenko, A. Ye. (2014). Kontseptualni zasady prodovolchoi bezpeky natsionalnykh ekonomik [Conceptual foundations of food security of national economies]. *Actual problems of international relations*, rel. 119, part I. Kyiv, Pp. 96–106 [in Ukrainian].
11. Tikhonova, N. O. (2014). Prodovolcha bezpeka derzhavy: zahrozy ta perspektyvy [Food security of the state: threats and prospects]. *Naukovi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomichni nauky*, 8, ch. 4, 46–50 [in Ukrainian].

Andrii Shynkovych, State University of Trade and Economics and Trade. **Risks and threats to food safety in the state regulation system: methodological dimension.**

Annotation. The purpose of the article is to develop and substantiate a new methodological complex multi-modular approach to measuring risks and threats to food security in the system of state regulation, which takes into account new challenges and realities of today. **Research methodology.** The goal set in the article was achieved using the following research methods: logical generalization and scientific abstraction, structural analysis, analytical method. **Findings.** The relationship and differences between the concepts of uncertainty, risks, and threats are clarified, the main risks and threats in the state regulation system of Ukraine are revealed, which have a significant impact on food security, and it is emphasized that these risks and threats are interrelated and can reinforce each other. Factors that generate the outlined risks and threats to food security in the system of state regulation in the new realities of today have been identified. **Practical value.** A new methodological complex multi-modular approach to measuring risks and threats to food safety in the state regulation system has been developed, taking into account new challenges and realities of today, which is based on the following scientific modules: supply chain analysis, scenario analysis, quantitative and qualitative risk analysis. Recommendations for the state regulation system in the context of measuring risks and threats to food security are outlined. This approach contributes to improving resilience and adaptability of national food systems, ensures more effective strategic planning, and allows decision-makers to respond timely and efficiently to emerging threats. Additionally, the proposed methodology integrates cross-sectoral collaboration mechanisms and supports the development of evidence-based policies aimed at ensuring long-term sustainability. It also emphasizes the importance of real-time data monitoring, capacity building, and stakeholder engagement, which are vital for the successful implementation of food security measures under uncertainty and crisis conditions.

Keywords: food security, state regulation system, risks, threats, methodological dimension, rural development management, sectoral policy, agrarian policy.